

Kurt Vonnegut'un "Harrison Bergeron"unda Özgürlüğe Karşı Eşitlik: Distopik Ortam Üzerine Bir Çalışma*

Equality versus Freedom in 'Harrison Bergeron' by Kurt Vonnegut: A Study of Dystopian Setting

Abdol Hossein Joodaki** & Hamideh Mahdiany***

Çeviren: Tuğba Akman****

Öz

Bu makale Vonnegut'un distopik kısa öykülerinden biri olan Harrison Bergeron'un temel olarak tek mantıklı bir düzen yaratmanın bir aracı olarak medyanın kullanımına odaklanan bir ortam analizi ve bu monolojik düzenden kaçış eylemi olarak kullanılan dans sahnesi üzerine odaklanarak analiz ve tahsis edilmiştir. Kurt Vonnegut, çağdaş bir Amerikalı roman yazarı ve kısa öykü yazarıdır, İkinci Dünya Savaşı sırasında edindiği tecrübeleri kullanarak güç yapıları hakkındaki yergisel çalışmalarıyla özellikle savaş sonrası Amerikan toplumunu yansıtır. Ve bu kısa hikâyede hayali bir Amerikan toplumunda zorla eşitliği hicvediyor.

Anahtar Kelimeler: Medya, Tek Mantıklı Ortam, Eşitlik, Bakhtin, Dans.

Astract

This article is devoted to the analysis of one of Kurt Vonnegut's dystopian short stories, Harrison Bergeron, through the setting analysis focusing mainly on the use of media as a means of creating mono logical setting and discussing the dance scene as an act of escape from this mono logical setting. Kurt Vonnegut, a contemporary American novelist and short story writer, using his experiences during World War II, reflects on the post war American society especially through his satirical works about power structures. And in this short story he satirizes the forced equality in an imaginary American society.

Keywords: Media, Monological setting, Equality, Bakhtin, Dance.

"Equality versus Freedom in 'Harrison Bergeron' by Kurt Vonnegut: A Study of Dystopian Setting", *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, Vol 2, No 4. (2013) © <http://www.journals.aiac.org.au/index.php/IJALEL/article/view/983>

**Faculty Member | University of Lorestan, Khorramabad, Iran | joodaki367@yahoo.com

***M.A. student | University of Lorestan, Khorramabad, Iran | mahdianha@gmail.com

****Siyaset bilimi yüksek lisans mezunu | akmantubaa@gmail.com

Liberal Düşünce Dergisi, Yıl: 27, Sayı:105, Kış 2022, ss. 243-250.

Tek Mantıksal Düzende Eşitlik ve Özgürlük

“Olmak, iletişim kurmaktır”. (Bakhtin, 1984)

“Harrison Bergeron’un” hikâyesi, hükümetin insanların hayatlarıyla ilgili eşitlik yasalarını uyguladığı bir toplumla ilgidir. “Onlar yalnızca Tanrı ve Kanun önünde eşit değillerdi; her yönden eşitlerdi.” Ama bu eşitlik elde edilir ya da daha iyi ifade etmek gerekirse: Anayasanın 211. 212.ve 213. Maddele-
rindeki değişiklikler aracılığıyla insanların zihinlerine girmeye zorlanır. Yani, zekâsı, güzelliği ya da gücü ortalamanın üzerinde olan herkes NORMAL olmalarını sağlayan handikaplar takmaya zorlanırlar. Normal olmak bir şekilde deforme olur. Böylece eşitlik ve özgürlük doğal olmayan insan yapımı olan hükümet gücüyle elde edilir. Bu şekilde herhangi bir yanlış adımı, aynı zamanda kendi düşüncelerinde bile her türlü fikri geliştirmeyi önlemek için hükümetin Handikap Ajanları tarafından eşitlik kontrol edilmelidir. Bu şekilde özgürlük nasıl bir değer olabilir?

George’un Hazel’in sorusuna yanıt olarak verdiği gibi bu insanların bu zorunlu engeli değiştirme eğilimi yok gibi görünüyor “torbanın dibinde küçük bir delik açabilseydik ve içinden kurşunların birkaç tanesini alabilseydik; sadece birkaç tane” ilk diyor“ her aldığın kurşun için iki yıl hapis ve iki bin dolar para cezası, buna takas denmez”; H-G tarafından belirlenen kurallara göre korkularını onaylayarak cezalar öneriliyor. George konuşmaya devam ediyor “eğer bunu yaparsam, diğer insanlar da bunu yapar ve kısa sürede herkesin birbiriyle rekabet ettiği o karanlık çağa tekrar döneriz”.

George, bu hikâyedeki her erkek gibi başlangıçta bu tür handikapların varlığını sorgulamaz; daha doğrusu bu yükün altından kalkarak bir vatandaş olarak görevini yaptığını inanır; sanki doğal olan ve Tanrı’nın verdiği yetenekleri kullanmak suçmuş gibi. Sadece doğal davranmakla kalmıyor, rekabeti barbarlığın işareti olarak görüyor, akıma karşı kötü bir eylem olarak veya Becker’ın (1963) dediği gibi “ahlaki panik” olarak “toplumun düşmanı olarak tanımlanmaya başlayan tipik olarak kötü veya sözde kötüler üzerine odaklanır.”

O yükü daha hafifleten ilk adam olma sorumluluğunu almayacaktır, bunun yerine o yükü daha rahattır ancak sorumlulukla değil.

E. J White “Diyalog ve farklılığa giden felsefi ve metodolojik bir yol üzerine makalesinde “Mikhail Bakhtin’e göre; tek mantıçlılık da diyalogun ve onun alternatif potansiyellerinin kapatılmasını temsil eder ve tek mantıçlılık tehlikeli sonuçlar doğurur” ve “özgürlüğün kaybı olur” der. Hazel ve George’un hikâye sırasında yaptıkları diyaloglara kısa bir bakış, konuşmalarının ne kadar anlamsız hale geldiğini gösteriyor. George çoğunlukla “evet” veya “hıhı” veya

“um” diye cevap verir ve Hazel de George’dan daha az zeki olduğundan onun ne söylemek istediğini dahi hatırlayamıyor. Diğer yandan Bakhtin tek mantıkçılığı “eşit haklara sahip başka bir Ben”in kendi dışında varlığının inkârı olarak tanımlar (Bakhtin, 1984) . Diana Moons dans eden çifti vurarak öldürünce, yeni anlamlar bulma şansını da öldürür ve zaten kendisi tarafından tanımlanan “nihai anlamlar” üzerinde ısrar etmiş olur. Harrison Bergeron’da dans eden, mutlu, güçlü, özgürlük arayan Harrison ve Balerin ölüme kapatılır, böylece izleyici onlarla en azından gerçek insan olmayı istemelerine neden olacak herhangi bir özdeşleşme geliştirme şansına sahip olmaz. .

Öte yandan Bakhtin’e göre kişinin sesi Ben ve Sen arasındaki diyalogdan ayrılmaz, kişi kendi içinde değil sınırdaki ikamet eder; çünkü onun öz bilinci, Seninle olan ilişkisinden oluşur (Bakhtin, 1984). Harrison Bergeron’da gerçekte olan şey şudur, burada hiç kimse aslında ayrı bir kişi değildir, hepsi görünürde eşitliğe zorlanırlar ve benzersiz kişilikleri yoktur ve George balelerin handikapları olmaması gerektiğini düşünür! Hazel, George’un yükünün çok fazla olduğunu düşünür! Ama diğerleri pek farklı olmadığı için daha ileri gidemezler: hepsi handikaplı, hepsi aynı şekilde görünmeyen problemi paylaşıyor, bu insanlar farklı birini görmelerine izin verilmediği için göremiyorlar, önlerinde karşılaştırılacak BAŞKA bir şekil yok, eşitlikten muzdaripler. Bu durumu hakkında biraz olsun düşünebilseler bile, dans sırasında gördüğümüz gibi bunu yapmalarına izin verilmiyor, George bir an için “belki de dansçılar engelli olmamalıydı diye düşündü.” Ama radyo vericisi George’un beynini kötüye kullanmaması için biraz ses çıkardı; Bakhti’n “duyulmama, tanınmama, hatırlanmama hali olan mutlak ölümü için tam olarak geçerli olan bir durum (Bakhtin, 1984). Bu insanlar hayatlarının hiçbir alanında veya sosyal meselelerde söz sahibi olamıyorlar, kendi oğullarını bile tanıyamıyorlar ve Hazel, oğlunun ölümünden sonra neden ağladığını dahi anlatamıyor.

Bakhtin, diyalog felsefesi aracılığıyla bu tek mantıklı sistem için alternatif bir yol sunar: “Diyalogizm de her zaman bir tartışmaya yer vardır; diyalogun olduğu bir ortamda Diana Moon ve Handikap Generalleri gibi tek bir ses diğerlerini belirlemeye gelmez, ancak fikirler ve bakış açıları her zaman keskin bir şekilde tartışılır ve hiçbir bireysel söylemin nesnel olarak diğer herhangi bir söylemden üstün olamayacağı bir dünya sunar; tüm söylemler Dünya’nın yorumları, diğer tüm söylemlere verilen yanıtlar ve çağrılardır” (Bakhtin, 1984). İnsanlar bu tür bir etkileşime sahip değilse, Harrison-dakiler gibi kişilikten yoksun mutlak kuklalara dönüşeceklerdir. “Birlik çoğulluktan, başkalarıyla karşılaşmaktan ortaya çıkar” (Game, 1998). HB’de insanlar arasında sosyal bir etkileşim yoktur, çünkü bu durumda sesler, bu hikâyede yönetici - Diana Moon, için olan tek sesin otoritesini veya merkeziliğini bozacaktır.

Bu yüzden insanlar, özellikle televizyon aracılığıyla kendilerine söylenene inanır ve onu yaparlar ve sanki böyle bir bireysellik olmamalıymış gibi kendi bireyselliklerinden gelen hiçbir şeye sahip değiller; böylece iktidardaki hükümet otoritesine sahip olabilir.

Yine de, diyalogun yalnızca farklı karakter merkezli söylemler arasındaki çatışmayla ilgili olmadığını belirtmek önemlidir; diyalogculuk aynı zamanda her karakterin kendi bireysel söyleminin merkezi bir özelliğidir. Bakhtin'in belirttiği gibi: "diyalogcu ilişkiler iki ses diyolojik olarak çarpıştığı sürece sözcükler tek bir kelimenin içine dahi nüfuz edebilir" (Bakhtin, 1984). George'un düşünmesinin kesintiye uğradığı ve iç monoloğunun kesildiği farklı zamanlarda, kendisiyle diyalog kurmasını bir nevi durduruyoruz. Bu nedenle, kendi dünya görüşlerini içeren benzersiz bir kişiliğe sahip olamaz.

Ortak bir norm olarak kabul edildiğinden, hiç kimse durumu ciddiyetle sorgulamaz bile, bazı cümlelerde daha derin bilinçlerinin örneklerini görmemize rağmen diğer muhtemel yolların olasılığını sorgulayan George'un balerinlerin handikaplardan özgür olup olamayacağını merak etmesinde gördüğümüz gibi! Bu, Lacan'ın kişinin psikolojik karakteri ile ideoloji arasındaki ilişkiye dair teorileriyle açıklanabilir ki bu bizim burada tartışma konumuz değildir.

Distopik Toplum ve Medya

Kitle iletişim araçları, izleyiciyi manipüle etmek için araçlar olarak kabul edilir ve bu hikâyede, sahne aracılığıyla, Vonnegut hikâyedeki en büyük temayı işler. Öncelikle hikâyeye başlarken Hazel ve George'un televizyon karşısında dans gösterisi izlediklerini görüyoruz. Bu televizyon izleme ortamı hikâyenin her yerinde devam ediyor ve hatta oğullarının öldürülmesini televizyonda izliyorlar. Televizyonun Harrison'ın annesi Hazel Bergeron üzerindeki etkisi, oğlunun öldürülmesine televizyonda tanık olurken ağlaması ama nedenini hatırlayamaması seviyesinde! Burada Vonnegut televizyonu düşünmeyi engellemek için bir araç olarak tasvir ediyor. Bu, Hazel'de olduğu gibi ortalama zeki insanların başına gelecektir. Hikâyeye, insanların düşünmesini engellemek için TV programlarını kullanıyor.

"Kitle iletişim araçlarının büyük bir güce sahip olduğu evrensel olarak kabul edilmektedir, çünkü onlar kamuya bilgi aktarırlar ve belirli haberleri öne çıkarmakta ve diğerlerini görmezden gelmekte özgürdürler, kamusal hayatın gündemini belirlerler ve belirli konularda fikir birliği veya anlaşmazlık yaratırlar" (Andina-Diaz, 2007), Handikap Generalinin, Harrison'ın kaçışıyla ilgili haberleri izleyicilerin kafasında onun herkes için bir tehdit olduğuna dair bir resim yaratmak için kullanması gibi.

Ayrıca Lazarsfeld ve arkadaşlarının (1954) ifade ettiği gibi: “çoğu birey, kendilerini çoğu zaman başlamayı kabul ettikleri türden malzemeye maruz bırakırlar” ve bu kısa öyküde kanal değişikliği yoktur çünkü normalde “izleyiciler medyadan alınan bilgiler (görüşler) ile hâlihazırda var olan görüşleri arasındaki tutarsızlığı en aza indirmek için kanal atlamayı seçerler”, ve bu toplumda kişisel fikir diye bir şey yok, o halde neden kanal değiştirerek şu soruyu sorsunlar ki: başka kanal var mı!? Görünüşe göre birden fazla kanal gerekli değil. Bu tek kanallı televizyonun yanı sıra, olası her türlü fikir farklılaşmasını ortadan kaldırdığına inandığımız radyodan yayılan gürültüler de var.

Beceriksiz bir haber okuyucusunu izleyen Hazel’in sözleri, “bir değişim aracından çok pekiştirme aracı olarak işlev gören” “ikna edici kitle iletişimini” onaylar. Haber muhabirinin kelimeleri doğru telaffuz edememesine rağmen denemesi Hazel’e göre tanrının kendisine verdiği şeyle birliktedir; “denedi. Önemli olan da bu. Tanrı’nın ona verdiğiyle elinden gelenin en iyisini yapmaya çalıştı. Bu kadar uğraştığı için güzel bir zam almalı”. Yani zayıflık Tanrı vergisidir, insan ne kadar çabalarsa çabalasın ondan öteye geçemez, onlarda bir değişiklik olmaz. Bu fikir, Diana Moon tarafından düşüncelerine yerleştirildi ve o daha önce empoze edilen fikirleri güçlendirmek için bir mesaj olarak göndererek haber muhabirini daha da kurmak için kullanıyor. Ya da Louis Althusser’in özellikle *For Marx* (1965) ve *Reading “Capital”* adlı eserlerinde öne sürdüğü gibi: Bir toplumun dünya görüşü, üstyapının içerdiği unsurlar aracılığıyla her bireye gönderilen karmaşık bir mesaj ağı tarafından kurnazca şekillendirilir.”

Haber muhabiri aracılığıyla özel mesajlar göndermenin yanı sıra, TV şovu, izleyicinin anlam ve çıkarımlarını yönlendirmek için kullanılmaktadır. Bu kontrol yöntemi Harrison’ın kaçışıyla ilgili haberlerde görülüyor. Spike’in Harrison’ın “son derece tehlikeli olarak kabul edilmesi gerektiğini” söylediğini, -“gerekir” kelimesi bu tavsiyenin dinlenmesi halinde faydalı olduğunu ifade ettiğini- ve “Bu çocuğu görürseniz sakın - tekrar ediyorum, yapmayın - onunla konuşmayı denemeyin.” Bourdieu’nün “Televizyonun Gücü” adlı eserinde belirttiği gibi... “Erkeklerin ve kadınların yapabilecekleri veya yapamayacakları, büyük ölçüde içinde buldukları yapı ve bu yapı içinde işgal ettikleri konum tarafından belirlenir”. Onlara onunla akıl yürütmemeleri söylenir, fikirleri Diana Moon’un elindeki televizyon programları aracılığıyla dikte edilir. Ekranda deforme olmuş engelli görünümünde fotoğrafları da var. Hikâyede söylendiği gibi: “İyi görünüşünü dengelemek için, H-G adamları onun her zaman burun yerine kırmızı bir lastik top takmasını, kaşlarını tıraş etmesini ve düzgün beyaz dişlerini siyah kapaklarla kapatmasını istedi.” H-G, halkın onu korkutucu, mantıksız, tehlikeli biri olarak görmesini istiyor. Sanki

devlete yönelik tehdit, halka da tehditmiş gibi. Gördüğümüz gibi onlar (balerinler ve televizyon şovundaki insanlar) gerçek Harrison'ı görür görmez "televizyondan" gelen "çılgınlık ve havlayan dehşet çılgınlıkları" var ve seyircinin de yapması gereken de bu. Pek çok eleştirmen, kısmen izleyiciden hiçbir şey gerektirmediği için televizyon programcılığının insanları gerçek hayata karşı duyarsızlaştırdığını öne sürdü.

Harrison bir tehdit olarak görülüp hapiste tutulmaktadır ancak kendisi hakkındaki haberler televizyon ekranına gelene kadar ve toplum onu haberlerdeki söz, resim ve açıklamalarla tanıyana kadar toplumdaki hiç kimsenin bu kişiden haberi yoktur ve bütün bunların doğrulukları garanti sayılır. Bu toplumda kimse gerçek bir karakter olmamasına rağmen, H.G onu nasıl böyle resmedilebilir?

Daha da şaşırtıcı bir şekilde Harrison, sözlerini kamuoyuna duyurmak için televizyon kanalına gidiyor, televizyonun gücüne inanıyor. "İmparator benim!" diyor. Yine bu, Vonnegut'un televizyonun kamuoyu üzerindeki rolüne yaptığı bir vurgudur.

Özgürlük ve Dans

Dans antropolojisi üzerine yapılan son çalışmaların dansı güç ve protesto ilişkisini yansıtan bir yolu olarak gösterdiği düşünüldüğünde, dans sahnesi ve Vonnegut'un Harrison'ın ekranda ilk kez görüldüğü sahne olarak Bale dans gösterisini seçmesi tema analizinde önemli bir yere sahiptir.

Harrison şova çıkıp "İmparator" olmakla ilgili sözlerine başladığında, Vonnegut'un tanımı bile korkulu bir figür hakkında olduğu için sözleri bu insanlarla bir iletişim kuramaz, ancak eşini ister istemez: "Ayağa kalkmaya cesaret eden ilk kadın, eşine ve tahtına sahip çıksın!", ve hanımefendiye nasıl "muhteşem bir incelik" ile muamele ederken, tüm yumuşaklığı, senkronize kalp atışları, neşe ve zarafetiyle tüm vücudundan konuşmasına başladı. Lewis'in dediği gibi, "ağırlıklarını ayak parmaklarına kaydırıldılar" ve "havaya sıçradılar", bu sayede "Yalnızca kara kanunları değil, yerçekimi kanunu ve hareket kanunları da terk edildi". Dans deneyiminin bazı yönleri güç, kontrol, aşkınlık ve ilahi birliğin kinestetik duyularını doğurabilir, diğer yönler onu ideolojik bastırma veya tabi kılma paradigmaları içine yerleştirebilir (Lewis, 199). Lewis'in Afro-Brezilya kültürel stili üzerine araştırmasında, dans hareketlerini dansçıların "kaçma, özgürleşme ve özgürlük" ihtiyacını gösterme arzusunun gerçek gösterimi olarak görüyor. "Bir neşe ve zarafet patlamasıyla havaya fırladılar" sözleriyle uğruna savaşmadıkları özgürlüğü ararken, arzu ettikleri özgürlüğü beden dilleriyle gösteriyorlardı. "Aydaki geyikler gibi

sallanan, dönen, fırlayan, fırlıdayan, yalpalayan, kumar oynayan ve dönen ve sıçrayan” beden, “yerçekimini sevgi ve saf irade ile nötralize ederek” her istediğini yapabileceğini kanıtladı, havada inç olarak asılı kaldılar. Tavanın altında” ölümlerine neden olan; “İşte o zaman Handikap Generali Diana Moon Glampers, çift namlulu on kalibrelik bir av tüfeğiyle stüdyoya geldi. İki kez ateş etti ve İmparator ve İmparatoriçe daha yere düşmeden öldüler” diyerek daha önce belirlediği kuralları ileri sürdü.

Sömürge yönetimleri, yerli dans uygulamalarını genellikle sömürge rejimlerine hem siyasi hem de ahlaki bir tehdit olarak algıladı (Comaroff, 1985). HB’de en az bir kişinin protesto etmeye cüret ettiği, zorla eşitliğe dayalı bir toplum düşünüldüğünde, Harrison’ın dansını rejime yönelik bir tehdit olarak nitelendirebiliriz ki bu da Diana Moon’un kendisine daha fazla sorun çıkarabilecek dans eden çifti öldürmesine neden olan Reed rolündedir. “Dans aynı zamanda bir arzu alanıydı ve sömürgeci hesaplar, erkek sömürgecilerin genellikle ‘yerli dansçılar’ tarafından büyülendiğini, hatta bazen onlara danslara katıldıklarını söylüyor. Bu nedenle, birçok sömürge arenasında dans, çok sayıda ve çelişkili politika ve tutumlar üretme eğilimindeydi” (Reed, 1998), çünkü dans gösterisi balerinler sahnede olduğu sürece bir tehdit olarak görünmüyordu. Balerinlerin dansı, “birlik ve güç duygusunun yükseldiği, potansiyel olarak kolonyal yöneticilere veya köle efendilerine karşı ayaklanmaları doğuran” (Reed, 1998) oğlanın dansıyla birleştiği anda olduğu kadar önemli olmayacaktı. “Ben İmparatorum!” diye ağladığını duyduğumuzda dans, bireysel statü ve güç kazanmanın bir aracı olarak önemini korudu. “Duyuyor musun? Ben imparatorum! Herkes benim dediğimi yapmalı!” Ayağını yere vurdu ve stüdyo sallandı.

Bir yandan balerinler de güzelliklerini değiştiren daha ağır hatta daha ağır handikaplar takıyorlar ve bu şekilde herkes balerin olabilir ve daha güzel, daha yetenekli veya daha iyi dansçı olamazlardı. Öte yandan bu dans, esas olarak, vücudun ritmik hareketlerinin güzelliğini takdir etmek içindir. “Fizyolojik temellerini insana doğal ve yardımsever olmalarına borçludur” ama burada bunun sadece zamanlarını geçirmenin bir yolu olduğunu biliyoruz, aksi takdirde HG balenin tüm güzelliklerini ortadan kaldırmazdı.

Bölüm 1’de daha önce gördüğümüz gibi, radyo vericileri, insanların, Diana’nın onlardan olmasını beklediği felçli düşünce tarzlarında herhangi bir sapmaya sahip olmalarını engellemek için kullanılır ve burada, Diana Moon tarafından gerçek dansa izin verilemez, çünkü “Zevk, dans etmenin tek ya da ilk psikolojik güdüsü değildir” (Engel, 1920). “Harrison ve İmparatoriçe müziği bir süre dinlediler - sanki kalp atışlarını onunla senkronize ediyormuş gibi ciddi bir şekilde dinlediler” bu sahneyi izlemek bu insanların anormal

bedenlerini doğal yerlerine çeviriyor, gerçekten de Harrison gibi durdurulacaklar. Herhangi bir "saldırı tutumuna" girmelerini engellemek için dansın televizyon programı aracılığıyla deforme edilmesi gerekiyor.

Sonuç

Yaşamak demek diyaloga girmek, sorgulamak, dinlemek, cevap vermek, hem-fikir olmak demektir ama şu bir gerçektir ki toplumdaki egemen ideoloji sıklıkla tek bir birleştirici ve birleştirici dil olduğunu iddia eder. Bu hikâyede "Harrison Bergeron Vonnegut, medyanın kamusal dünya görüşü üzerindeki etkisine, yalnızca ne görmeleri gerektiğini değil, aynı zamanda gördükleri şeyler hakkında nasıl hissetmeleri gerektiğini de kontrol ederek bir eleştiri yazdı ve böyle yaparak şunu gösteriyor: Eşitlik kavramı hükümet tarafından insan toplumunu ruhsuz, robot benzeri yaratıklar yığınaına dönüştürmek için bir araç olarak kullanılmaktadır. Harrison Bergeron, normal diyalog hakkından yoksun bırakılan insanların, düşünce ve duygularını mümkün olduğunca iletmek için dans gibi sözel olmayan yolları kullandıkları ve hatta iktidar tarafından bastırıldığı distopik bir toplumun özlü bir tasviridir." Vonnegut, bu ideolojiyi gerçek bir insan gibi yaşama hakkı olmayan ve hatta kaçmasına bile izin verilmeyen bir hayatı tasvir ederek hicveder.

Kaynakça

- Andina-Diaz, A. (2007). Reinforcement vs. Change: The Political Influence of the Media. *Public Choice*, 131(1/2), 65 - 81.
- Bakhtin, M. (1984). *Problems of Dostoevsky's Poetics*. Manchester: Manchester University press.
- Comaroff, J. (1985). *Body of Power. Spirit of Resistance. The Culture and History of a South African People*. Chicago: Univ. Chicago Press.
- Engel, C. (1920). Why Do We Dance? *The Musical Quarterly*, 6(4), 510 - 531.
- Game, J. (1998). Reflecting the Perpetual Present: Literature as Immanence in Bakhtin's Thought. *Netherlands: Kluwer Academic Publishers.*, 82, 499 - 511.
- Lazarsfeld, P. B. (1948). *The People Choice*. New York: Colombia University press.
- Poole, D. (1990). Accommodation and Resistance in Andean Ritual Dance. *Drama Rev.*, 34(2), 98 - 126.
- Reed, A. S. (1998). The Politics and Poetics of Dance. *Annual Review of Anthropology*, 27, 503 - 532.
- Vonnegut, J. K. (1961). *Harrison Bergeron*. www. campus.kellerisd.net. adresinden alındı.
- White, E. J. (2008). *A Philosophical and Methodological Route to Dialogue and Difference*. New Zealand: Victoria University of Wellington.